



# FEKETEERDŐ

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

## TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés 3
2. Feketeerdő bemutatása 4
3. Örökségünk 7
4. Eltérő karakterű településrészek 12
  - Történeti településrész*
  - Családi házas területek*
  - Új beépítésű területek*
  - Üdülő területek*
  - Mezőgazdasági területek*
5. Építészeti útmutató 18
  - Történeti településrész*
  - Családi házas területek*
  - Új beépítésű területek*
  - Üdülő területek*
  - Mezőgazdasági területek*
  - Általános táji és zöldfelületi ajánlások*
  - Közterületek településképi útmutatója, bejáratok, utcakertek, utcák, terek*
  - Általános ajánlások*
    - Tornácok előtetők*
    - Ajtók, ablakok*
    - Homlokzatképzések*
    - Színek*
    - Kerítések*
    - Kertek*
    - Részletek*
6. Mai példák 44
7. Sajátos építményfajták, reklámok 47





## BEVEZETÉS

Kedves Olvasó!

Feketeerdő település is elkészítette Településképi Arculati Kézikönyvét. Számbavette értékeit, s megfogalmazta településképpel kapcsolatos elképzeléseit. A könyv megalkotásával nem az volt a célunk, hogy kötelező formák, stílusok előírásával korlátozzuk az építetői, tervezői szabdságot. Még fellelhető értékeink bemutatásával, a térségben hagyományos formák ismertetésével kívántunk ajánlásokat megfogalmazni mindazoknak, akik Feketeerdőn laknak, s felújítják épületüket, vagy ide költöznek és új házat építenek. A település értékes természeti környezetének megőrzése, a tájképvédelem miatt is különösen fontos a természetes anyagok, színek, a tradicionális formák használata a településen. Olvassák, használják a könyvet! Alakítsuk együtt a település arculatát!





## FEKETEERDŐ BEMUTATÁSA

Feketeerdő kisközség Győr-Moson-Sopron megyében a Szigetközi tájegység Északnyugati felében a Mosoni-Duna partján, a Felső-Szigetközben található, Mosonmagyaróvártól 8 km-re fekszik. Egy 1274 körüli oklevélben említik először (Fekete Erdeu, Fekethewedeu néven írták le). Hunyadi-kori tulajdonosai: a Szentgyörgyi és Bazini grófok, majd a Habsburg főhercegek birtoka lett. A település lakói számára a folyó és a névadó Fekete erdő oltalmat nyújtott, a tatár, török hadak elkerülték a falut. A vizek, amelyek már a tatárjárás idején is a menedéket jelentették, áradások formájában azonban sokszor veszélyeztették a falut. Az 1730-as pestisjárvány csaknem teljesen elnéptelenítette. A kis település életében jelentős gazdagodásnak számított az 1885-ben létesült hitelszövetkezet és az 1889-ben alakult önkéntes tűzoltóegylet. Feketeerdő megközelítését az 1930-as évekig csak egy kis dunai komp tette lehetővé. A védelmet biztosító Duna ágon csak az említett évtizedben épült először fahíd, amely megteremtette Feketeerdő kapu szerepét, lakóinak pedig lehetőséget nyújtott a térségi árucserre forgalmába való könnyebb bekapcsolódásra. A képen az 1956-os emlékmű látható, melyet a forradalom 60-ik évfordulójára emeltek.







A Feketeerdőn lakók Dunakilitre, Mosonmagyaróvárra és Pozsonyba ingáznak. Az önkormányzat a kultúrház, könyvtár és az orvosi rendelő kivételével más intézményt nem tart fenn, az önkormányzati hivatal Dunakilitin található. A gyerekek Dunakilitre és más szomszédos településekre járnak óvodába, iskolába.

A település lakossága 636 fő. Az utóbbi években sok szlovák és arab állampolgár vásárolt telket, házat a településen, elsősorban az új lakóterületeken.

A szép természeti környezetben Feketeerdő lakói a tájba illő emberi környezetet hoztak létre. A községen átfutó szigetközi út fákban, cserjékben gazdag környezetben kanyarog végig Dunakiliti felé. A kivételesen szép megjelenést tovább gazdagítja a 7 db 100 éves millenniumi tölgy a település végén.

A mindössze 11 utcás Feketeerdő kiegyensúlyozott, de építészetileg vegyes faluképet mutat. A fejlett infrastruktúra, az ipari munkahelyek és az ausztriai területek viszonylagos közelsége vonzza a letelepülni szándékozókat.

A baloldali kép a millenniumi tölgyfákról, az alsó kép a Templom utcából készült.





## 6 | A település bemutatása



Feketeerdő helytörténetének kutatása, feldolgozása még nem történt meg, de a településszerkezet változása, fejlődése a térképekből nyomon követhető.

Az XIX. század első felében készült térképen már látszik a Fő utca, a Templom utca nyomvonala. A száz évvel későbbi, 1941-es második, alsó térképen már a Petőfi, a József Attila utcában is látszanak épületek.

A XX. század közepétől épült be a Dózsa György és az Ady Endre utca, ezt tükrözi a harmadik térkép. Feketeerdő többi utcája a század második felétől került beépítésre.

Az egyes településrészekben az adott kor építészetét tükröző épületeket találunk, a legrégebbi utcákban ebből adódik a sokféle épület.



## ÖRÖKSÉGÜNK

A Kisboldogasszony templom 1863-ban épült. Az oltár Szent Család képe a XIX. század végén készülhetett. Akkor faraghatták a Jézus Szíve és Mária Szíve szobrokat is. A templom XX. század végén készült mennyezetképei közül az egyik II. János Pál pápát ábrázolja. A templomot 2013-ban újítták fel. A toronykereszt alatti gömbben régi írásra bukkantak, mely leírja, hogy „az 1901-ik évben elhatározták, hogy az Isten házát a réginél díszesebb és tartósabb anyagból épült toronynyal lássák el. Feketeerdőn az 1860-ik évben azon térségben, hol most a templom van, még csak egy fa feszület és harangláb állott. Az építés kútcsinálással kezdődött, melyhez 1861. szeptember 2-án fogtak. Azon tél folyamán az alapozás folyt. 1862-ik év február havában árvíz öntötte el a Szigetközt s a templom alapja is víz alá került. Ezen év folyamán a felépülvén a templom, a kereszt szeptember 12-én tűzetett fel, míg a felszentelés 1863. szeptember 13-án ejtetett meg.”







Feketeerdőn már csak néhány régi, a XX. század elején épült épületet találunk. Az utcával párhuzamos tetővel épült, még meglevő épületeket is néhány kivételtől eltekintve korábban jelentősen átalakították már, a hosszúkás ablakokat fekvő arányú ablakok váltották fel, a vakolatdíszítések is hiányoznak már.

A képen látható kis épület a Fő utcán álló Tűzoltószertár egykor és ma.



A jobb oldali felső képen a régi iskolaépület egy részlete látszik. Az épületben ma egy lakás és a polgármesteri hivatal helyiségei találhatók.

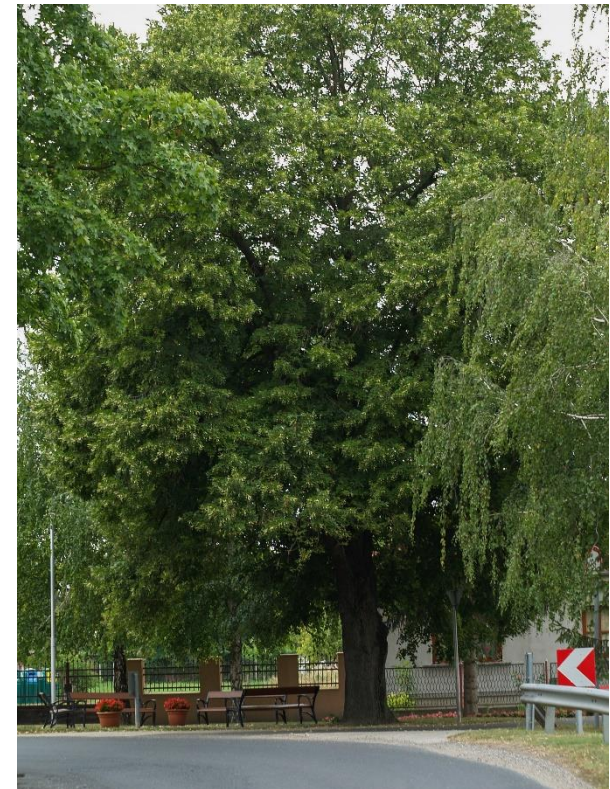
A régi lakóépületek mellett néhány helyen Feketeerdőn is megtalálhatók a régi színek, górék, kutak is. Ott, ahol még gazdálkodás folyik, ezeket az épületeket használják, karbantartják.







A település fontos emlékei az út menti és a temetői keresztek, a régi síremlékek, emlékművek is. A templom udvarában található Litresits keresztet 1919-ben emeltették. Folyamatos gondozással történő megőrzésüket biztosítani kell. Védelemre javasolhatók az Ezredeskert tölgyfái és az alsó képen látható Fő utcai nagy hársfa is.





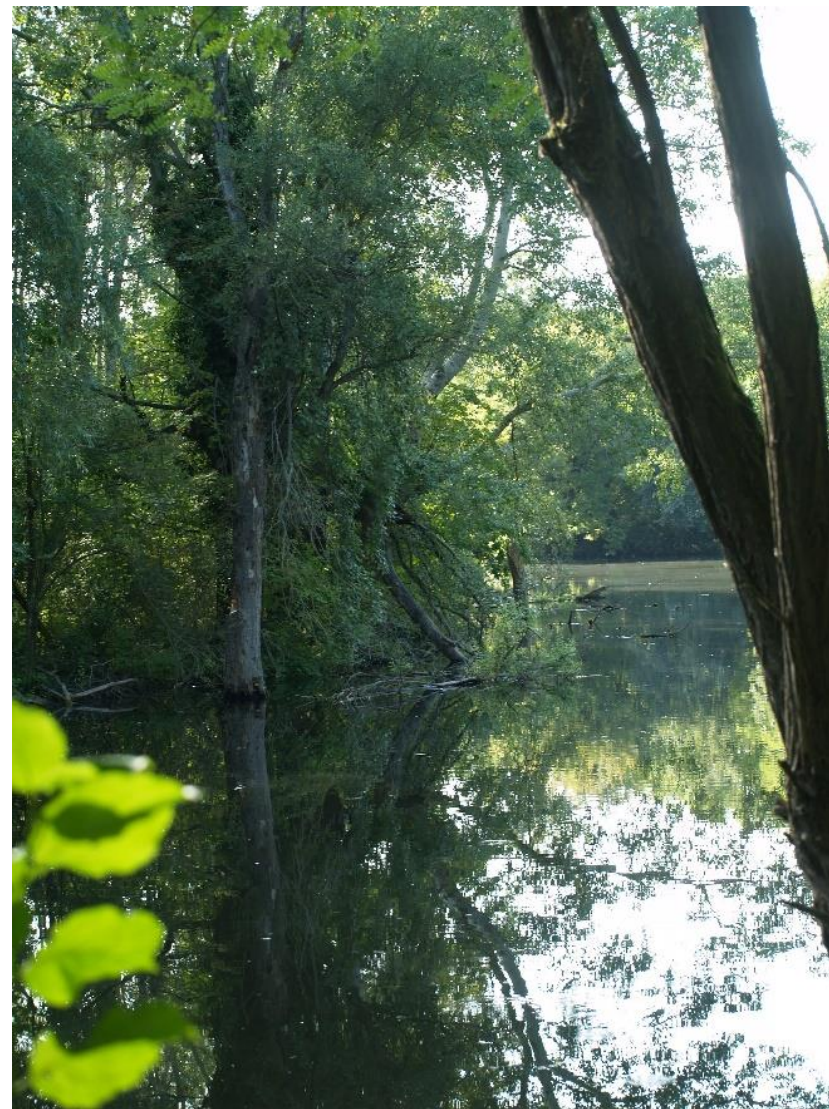
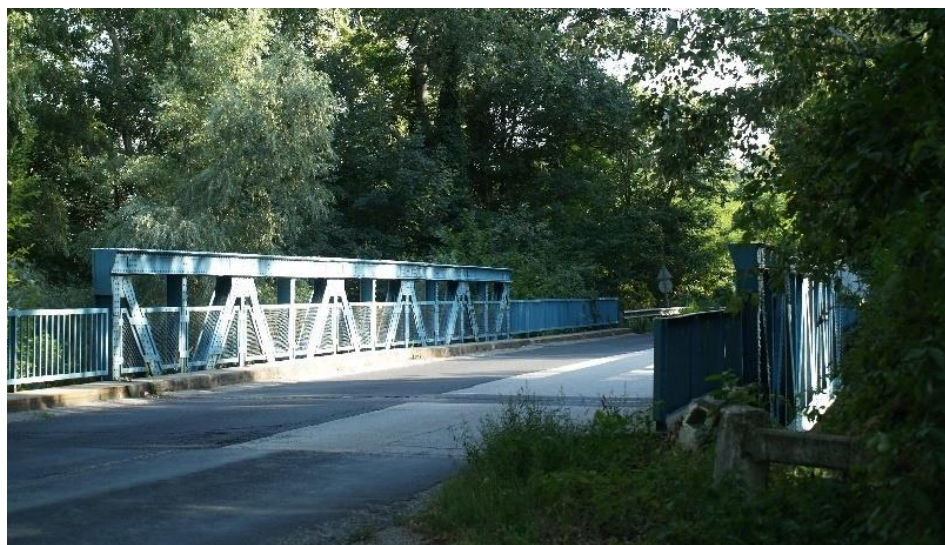
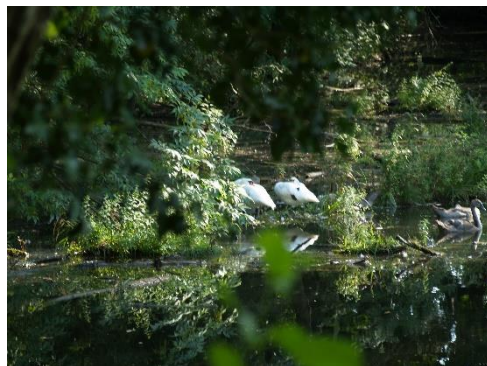
Feketeerdő területén sok védett természeti értéket találunk, országos védelem alatt álló területeket, NATURA 2000 területeket, az országos ökológiai hálózat övezetei és tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területeket is.

A település jelentős természeti értéke a 190 ha-nyi védett erdő és gyepterület.

Természeti területeken kiemelt figyelmet kell fordítania természetes életközösségek és élőhelyek megóvására, a beépítetlenség fennmaradására.

A Feketeerdőre vezető, az alsó képen látható hidat 1962 nyarán kezdték építeni a Budapestről kivonuló német csapatok által felrobbantott Kossuth híd egy részéből.

Érdekessége, hogy szárazföldön épült, s ezt követően terelték alá a folyót.



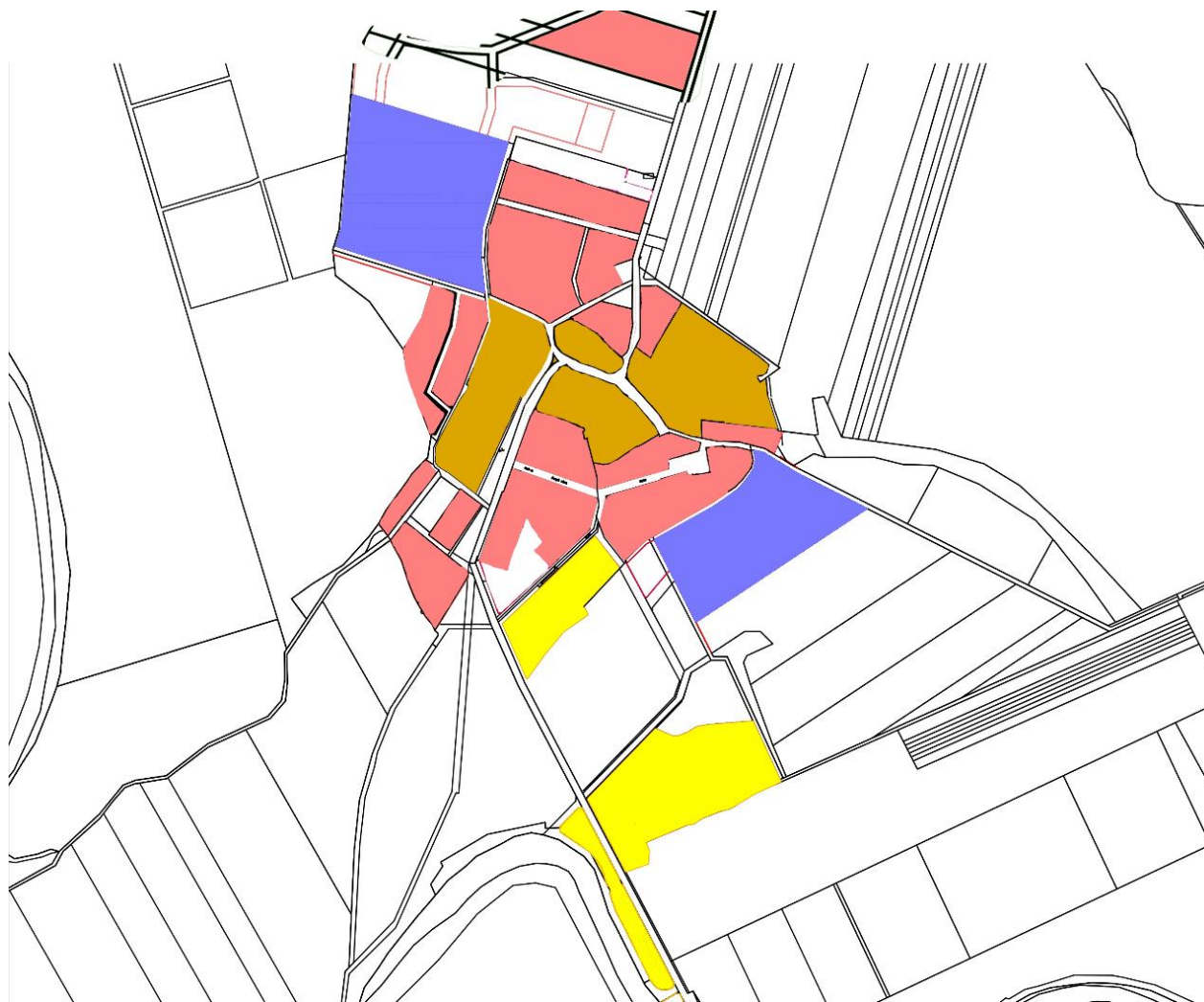


## ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

Fekterdőn a történeti fejlődésből adódóan a település központját alkotó középületeket, a templomot a falu közép pontjában találjuk. Környezetében találunk még néhányat az örökségünk részben bemutatott épületek közül. A történeti településrész lehatárolása azonban elsősorban a telekszerkezet alapján történt, a régi épületeket már átalakították, illetve helyükre újabbak épültek.

A családi házas területre a mérnöki, szabályos talakalakítás jellemző.

Az új beépítésű területeken pedig markánsan más, a ma általános épített formák jellemzőek.

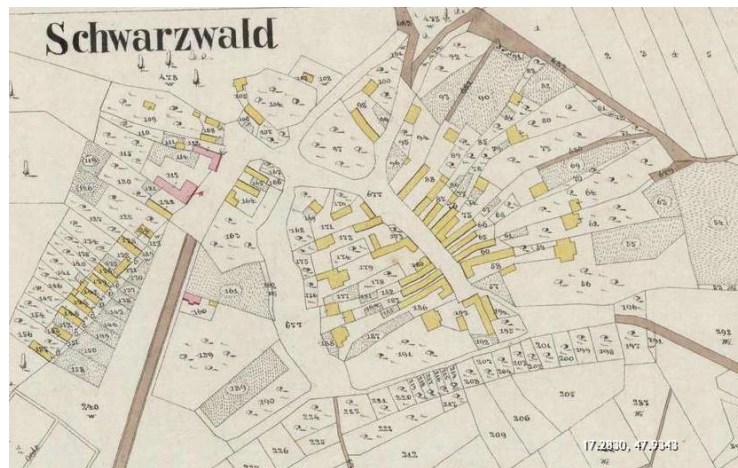




A térkép az országos természeti oltalom alatt álló területeket, a NATURA 2000 területeket, az országos ökológiai hálózat övezeteit, illetve a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő övezetek területeit ábrázolja. A területek közt átfedések is vannak.







## TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSRÉSZ

Feketeerdőn a település középső részén épültek az első épületek, a XIX. században. Az utak felé a parasztházak oromfallal néztek. Ezeket a parasztházakat a későbbiekben az utcával párhuzamos gerincű épületek váltották fel.

Ilyen épületből még többet találunk, de az épületek hosszúkas ablakait Feketeerdőn már szinte mindenütt hármastású ablakokra cserélték, az épületeket is átalakították.

A XX. század közepén ezen a területen is megjelentek a sátozott és a szélesebb, magasabb tűzfalú az utca felé forduló épületek is. A telekszerkezet azonban Feketeerdő központjában a régi történeti telekhatárokat tükrözi, az 1856-ban készült kataszteri térkép szerinti és a mai alaptérkép szerinti telekhatárok a Fő utca jelentős részén, a Templom utcában alig változtak. Itt találjuk ma is, a régi helyén a településközpontot, a templommal, a korábban iskola céljára szolgáló hivatali épülettel, a bolttal.

A település központjának legnagyobb problémája Feketeerdőn is a folyamatos és jelentős átmenő forgalom.





A fekete-fehér kép az 1960-as években készült, amikor még sok oromfalas parasztház volt a településen.

A mai utcaképet a házak formáin túl a házak és oldalkertek aránya, a tetőhajlásszögek, a közterületek zöldfelületei határozzák meg a településrészen. A Templom utcában, a Fő utcában előkert nélküli és előkertes beépítések is megtalálhatók. A területen a kerítések tömörek és áttörtek vegyesen. A területet meghatározó területként javasolt kezelni.







## CSALÁDIHÁZAS TERÜLETEK

A területen jellemzően egyszerű tömegű épületek találhatók, négyszög alaprajzú, sátor vagy nyeregtetős épületekkel. Azok az utcarészek, ahol egymás mellett több sátoztetős, vagy nyeregtetős épületet találunk rendet sugároznak.

Néhány utcában (pl. Fenyő utca) megtalálhatók az 1980-as évek bonyolultabb alaprajzi kialakítású és tömegű épületei, illetve néhány helyen az utóbbi 20 évben épült kishajlású, összetett tetőidomú épületek is.

A Petőfi utcában találunk még előkert nélküli beépítéseket, de a telkek formája itt már a mérnöki telekalakítást tükrözi.

Az utcák egyenletes ritmusát az épületek és oldalkertek határozzák meg. Az épületekhez egy-egy az oldalkertbe nyíló kapubejárat tartozik.

A kerítések áttörték. A kertek sok helyen még haszonkertek, több helyen még állatokat is tartanak. Az átalakuló, generáció váltáson átesett ingatlanok esetében a kertek már gyakran díszkertek.

A területet javasolt meghatározó területként kezelni.



## ÚJ BEÉPÍTÉSŰ TERÜLETEK

A terület az 1990-es évek óta beépülő lakóterületeket foglalja magába. Az itt elhelyezett épületek jellemzően oldalhatáron állók, földszintesek, kis hajlású, összetett idomú magastetővel fedettek. A kertek díszkert jellegűek.



## ÜDÜLŐ TERÜLETEK

Feketeerdő területén csak kis területek üdülő besorolásúak.

A mosonmagyaróvárra vezető út menti, vízparti területek jellegükben az új beépítésű területekhez hasonló megjelenésűek, az Akácos út menti terület a családi házas terület jellegzetességeit tükrözi.



## MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK

Feketeerdő külterületének jelentős része mezőgazdasági művelés alatt áll. A terület töredékén lehet csak épületet építeni, de a tájképvédelem és egyéb természeti védelem miatt ezen területekre vonatkozóan is kerültek a könyvbe általános ajánlások.



## ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

Feketeerdő központjában főként a régi településképet idéző utcával párhuzamos gerincvonalú épületeket találunk. Ezek léptékük, gerinc magasságuk miatt jó példát jelentenek az itt építkezőknek.

A jelenlegi általánosan elterjedt kis hajlású tetőszerkezetek ezeket hagyományokat nem követik, hagyományos beépítésű utcákba nem illeszkednek, de ilyen épületek elhelyezésére is van lehetőség a településen az újonnan beépülő két településrészén.

Ebben a fejezetben szeretnénk általános iránymutatást adni az egyes településrészekben javasolható épületekkel kapcsolatban,

Az utcaképek Feketeerdőn is vegyesek, nem lehet általános, minden ingatlanra igaz útmutatást adni. Az általános illeszkedés a településkép javítása érdekében azonban mindenütt szükséges és támogatandó. A hagyományos, egyszerű épületek időtállóbbá válhatnak, mint a múltó divatokat, külföldi mintákat követő épületek.

A fejezet második része általános, a település egészén alkalmazható egy-egy településképi szempontból fontos részlettel kapcsolatos útmutatót tartalmaz.

## TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSRÉSZ

A történeti településrészen a telkek utcafronti arányait meg kell tartani, kerülni kell a telekegyesítéseket. Az utcaképet az épületek utcai homlokzatainak arányai határozzák meg.

A területen a meglevő régi épületek léptéke, tömegalakítása követendő példa, ahhoz kell illeszkedni. Kialakult egységes utcarészeket egységükben, azokhoz igazodva kell megtartani.

Felújításkor őrizzük meg a régi épületeket, a bővítést, a magasabb épületrészeket a telek hátsó részére tervezzük. A parasztházak helyreállítása során állítsuk vissza az eredeti kétablakos utcai homlokzatot, többtengelyes épület esetében ne változtassunk az ablak és a tömör felületek arányain. Homlokzatok felújításakor válasszunk világos árnyalatokat.





## CSALÁDIHÁZAS TERÜLETEK

Ezen a településrészen kevesebb a hagyományt őrző, tradicionális, történeti épület. Amennyiben ilyen épületünk van, újítsuk fel, állítsuk vissza az utcán a kétablakos kialakítást, a bővítést az utcától távolabb építsük.

A területen jellemzően sátor és nyeregtetős beépítésekhez kell illeszkedni új épület építése során. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy ugyanilyeneket kellene építeni.

A településképet ezen a területen is a tetőhajlásszögek, párkánymagasságok, az épületek és oldalkertek arányai határozzák meg.

A garázst az oldalkert feől nyissuk meg, a szekcionált kapuk megjelenése az utcaképet kedvezőtlenül befolyásolja.

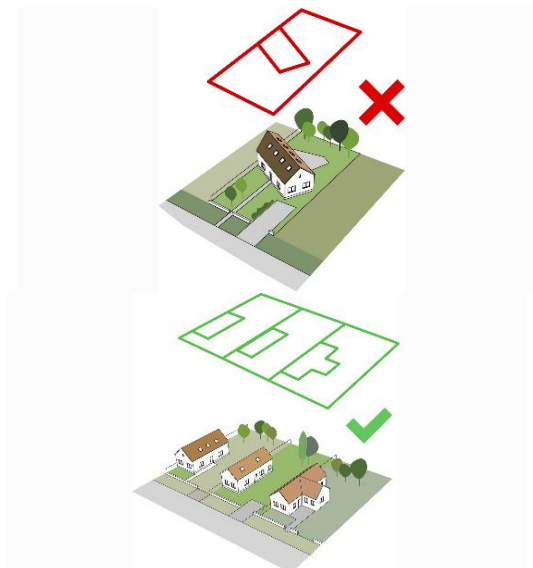
A kerítés legyen áttört, a szép előkertek barátságossá teszik környezetünket.

Új épület tervezése esetén merítsünk ihletet a régi épületekből, tartsuk meg a beépítés egységét, egyszerű épületeket építsünk. Vegyes utcaképek esetén a meghatározó formákat kövessük.



## AJÁNLÁSOK A TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSRÉSZRE ÉS CSALÁDIHÁZAS TERÜLETEKRE VONATKOZÓAN

Az ajánlások a történeti településrészre és családházias területekre vonatkozóan hasonlóak, ezért azokat összevontan ismertetjük.



### TELEPÍTÉS

Az új épületeket az utca beépítésének vonalához kell igazítani, a beljebb épített épület az utca összhangját megbontja.

Tartsuk meg a beépítés ritmusát, a garázst az oldalkert felől nyissuk meg. A nagy kapuk és a hozzátartozó jelentős közterületi burkolatok ezeken a területeken kedvezőtlenek.

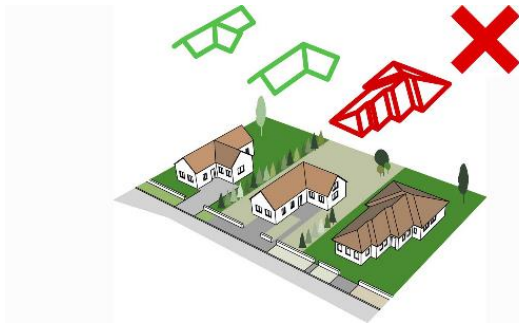


### MAGASSÁG

Az épületek párkány magassága közel azonos, ehhez igazodjuk, magasabb párkánymagasságú épületrészeket a hátsó oldalon helyezük el.





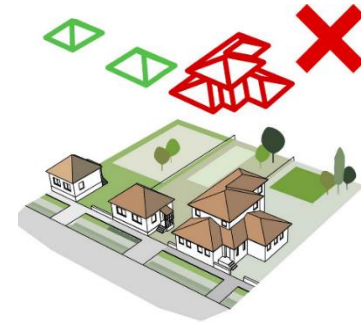


#### TETŐFORMA

A tetőformát a környező épületek tetőformáinak figyelembevételével határozzuk meg. Oromfalas kialakítás csak a parasztházak 6-7 méteres traktusszélességét figyelembe vevő alaprajzi elrendezés esetén javasolt.

Egyszerű tömegalakítású terület esetén kerüljük a bonyolult tetőformákat.

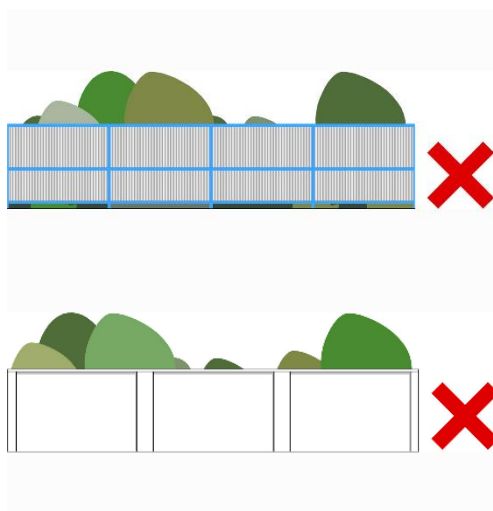
Vegyes beépítésű környezetben az utcában meghatározó formákhoz illeszkedjünk, egyszerű tömegű épületet tervezzünk.



#### TETŐHAJLÁSSZÖG

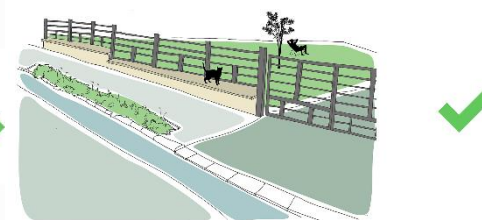
A tetők hajlásszöge ezen a területen 40-45 fok körüli. Erre figyelemmel kell lenni. Az épületek többsége sátoertetős, kevesebb a nyeregtetős, ezekhez illeszkedjünk. Kerüljük az álló tetőablakokat, használjunk a tetősíokban fekvő ablakot.





#### KERÍTÉS

Előkeres telkeknél ne építsünk tömör kerítést, a kerítés legyen áttört. Ha szükségesnek tartjuk, a kert hátsó részét megfelelő növénytelepítéssel, sövénnel takarjuk el.





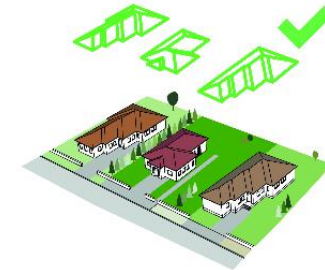
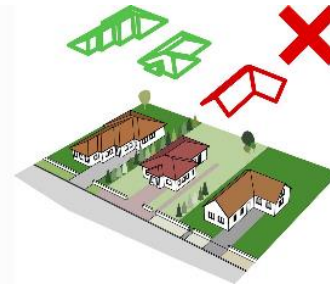
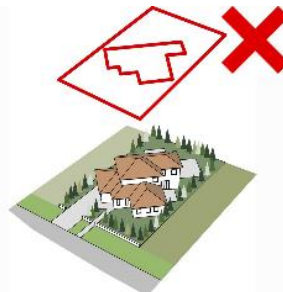
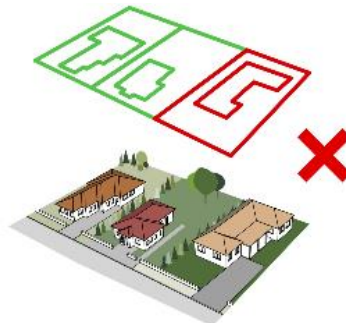
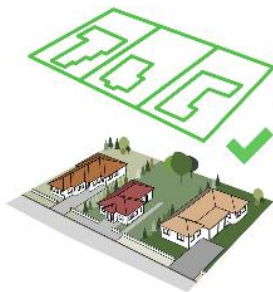
## ÚJ BEÉPÍTÉSŰ TERÜLETEK

A Duna utca környékén a meglevő beépítés egységesebb képet mutat, a tervezett épülettel is a már ott álló épületekhez illeszkedjünk. Az épületet a szomszédos épületek építési vonalán helyezjük el, így kellemes lesz az utcakép, a szép előkertek látványa egységes hatást ad.

A Derékerdő út környékén vegyesebb a beépítés, lapostetős, kis hajlású és hagyományos tetőformákat is találunk. Amennyiben a szomszédos épületek nagyon eltérőek, úgy alakítsuk ki a tetőhajlást a két épület tetőhajlásának átlagához közelítően. Az alaprajzi kialakításnál egyszerűsége törekedjünk.

### TELEPÍTÉS

Az új beépítésű területeken tervezett épülettel is a már ott álló épületekhez illeszkedjünk. Az épületet a szomszédos épületek építési vonalán helyezjük el.



### TETŐFORMA

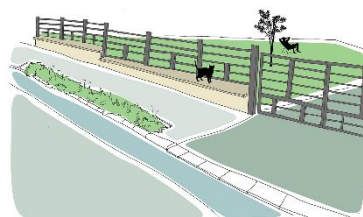
Az új beépítésű területen ma épülő lakóházak jellemzője a tördelt alaprajz, az összetett tetőidom, itt az ehhez hasonló az illeszkedő, de egyszerűbbet lehet építeni.





#### KERÍTÉS

Ne építsünk tömör kerítést, a kerítés legyen áttört. Ha szükségesnek tartjuk, a kert hátsó részét megfelelő növénytelepítéssel, sövénnyel takarjuk el.



#### MAGASSÁG

Ha a szomszédos épületek egymástól nagyon különbözőek, akkor az egyszerűbb tetőformához és az utcában mértékadó tetőhajláshoz illeszkedjünk.

A ma épülő lakóházak jellemzően földszintesek. Ha emeletes részt is tervezünk, azt az utcától távol eső részre tervezzük.

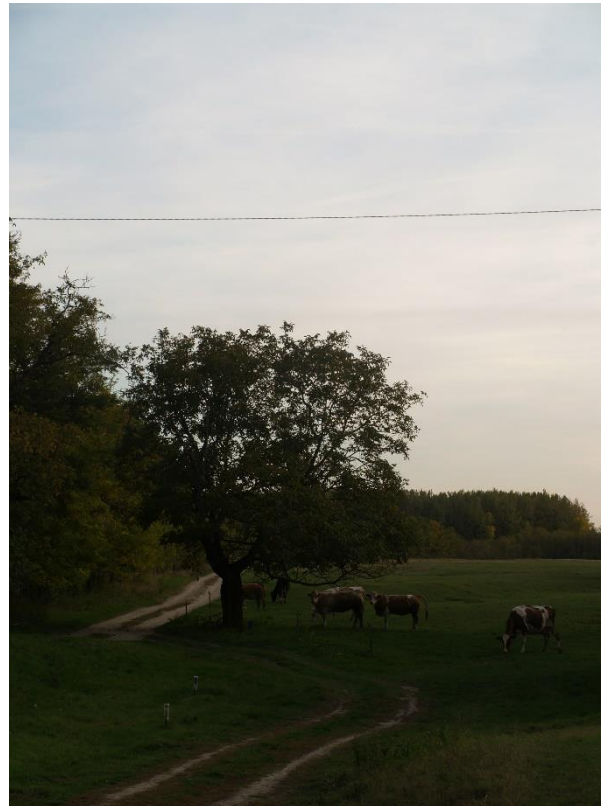
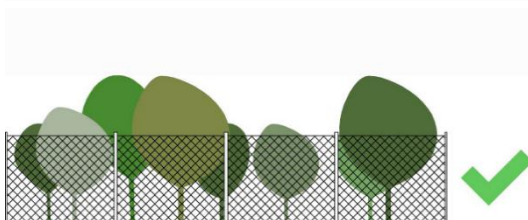




## ÜDÜLŐ TERÜLETEK

Az üdülő területek többsége Feketeerdő területén tájképvédelmi területen helyezkedik el. Ezért is fontos, hogy az épületek, építmények, kerítések a természeti környezetet a legkisebb mértékben terheljék.

Az épületeknél kedvező a természetes anyagok, kő, fa, üveg alkalmazása. Színek közül a természetes színek, az ásványok, kőzetek, a faanyagok árnyalatának színei, fehérek, szürkék javasoltak. A kerítések legyenek áttörtek vagy sövények.



## MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEK

Azokon a mezőgazdasági területeken, ahol épületet lehet építeni a tájkép védelme miatt is különös fontosságú, hogy milyen épületek valósulnak meg. Az épületet dűlő út, fasor közelében helyezzük el.

Tervezzünk alacsony, egyszerű tömegű, de a tájjelleget tükröző 40-45 fokos hajlásszögű épületet, ha kis épületről van szó.

Az alkalmazott anyagok a természetben előforduló ún. „földszínűek” legyenek világos sárgák, vörösek. Nem hibázunk, ha a falaknál a fehér színt választjuk.

Tömör kerítés a mezőgazdasági területeken nem javasolt.



## ÁLTALÁNOS TÁJI ÉS ZÖLDFELÜLETI AJÁNLÁSOK

Feketeerdő település arculatát jelentősen meghatározzák beépítésre nem szánt területei is, természeti környezete, a települést három égtáj felől körbefogó Mosoni-Duna és az azt kísérő erdők is. A jó termőképeségű területeken szántók, a szabdaltszerű területeken legelők találhatók.

A védett természeti területeket meghatározó területként javasolt kezelni, természetes állapotukban kell megőrizni azokat.

A településkép minden településnél fontos elemei a bevezető utak menti fasorok, amelyek az évszázadok alatt kialakult tájszerkezetet tükrözik. Jelzik, hangsúlyozzák az útirányokat, kellemesebb közérzetet biztosítanak az utazónak. A Feketeerdőre bevezető utak mentén is találunk ilyen fasorokat, diófákkal Dunakiliti felől, nyírfákkal Mosonmagyaróvár felől. Ügyeljünk a fák fennmaradására, pótoljuk a hiányokat.





A településre bevezető utaknál a településkapukat Feketeerdő természetközeli jellegének hangsúlyozásával tartjuk fenn. Az ide látogatók számára az első benyomást ezek a helyek adják meg, szimbolikusan köszöntve a látogatót. Feketeerdőn is megtaláljuk a településeken szokásos, tiszta, rendezett környezetben a köszöntő táblákat, Mosonmagyaróvár felől megérkezve a képen látható nyírfa csoporttal.







A települések védelmének fontos része a beépített területeknek a település szélén történő természetes szegély kialakítása, védőfásítása. A fásítás a porszennyezés csökkentésében is jelentős szerepet játszik, hatása a védelem, a jobb közérzet miatt is jelentős. Alakítsuk ki ezt a takaró fásítást mindkét új beépítésű lakópark körül is, takarva az épületeket, a hátsó kerteket a közlekedők elől.





## KÖZTERÜLETEK TELEPÜLÉSKÉPI ÚTMUTATÓJA BEJÁRATOK, UTCAKERTEK, UTCÁK, TEREK



Feketeerdő település kis méretei ellenére a település beépített részein is jelentős zöldfelületekkel rendelkezik. A Fő utca orsós jellegű kialakítása miatt volt elegendő hely az út mentén szép kettős fasor kialakítására. A fasorok az utcaképek, a települések arculatának egyik legmeghatározóbb elemei.

A nagy méretű fák a jelentős árnyékolással kellemesen hűtik és otthonossá, barátságossá teszik a környezetet. Fa ültetés előtt vegyük figyelembe a már meglevő értékes fákat.

Vegyük figyelembe a közmű vezetékek nyomvonalát, a légvezetékek magasságát is. A csonkolt fák az utcaképet kedvezőtlenül befolyásolják. Kis növéssű fajok ültethetők ilyen helyekre, pl.: gömbjuhar, gömbkőrís stb.

Az újonnan beépülő területeken, ahol nincsenek légvezetékek választhatunk nagyobb növéssű fajtákat is, pl. ezüst hárs, korai juhar fajtákat.

Szűk utcákban, pl. a Petőfi Sándor utcában az előkertekben, az épületek mellett ültetett fák biztosítják a gyalogosok számára is a megfelelő árnyékolás. Ültessük ennek figyelembe vételével a fákat, cserjéket.

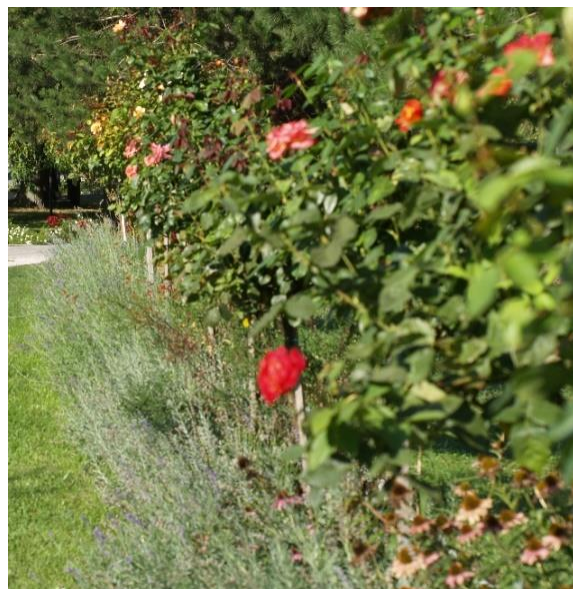
A közterületek ingatlanok előtti, a burkolt útig tartó részének gondozása Feketeerdőn is szinte teljes mértékben az ingatlan tulajdonosaira háruló feladat.

A terület kialakítása, a burkolt és zöldfelületek aránya, a sokféle növény egysége és változatossága az utcaképet jelentős mértékben meghatározó tényezők.

.



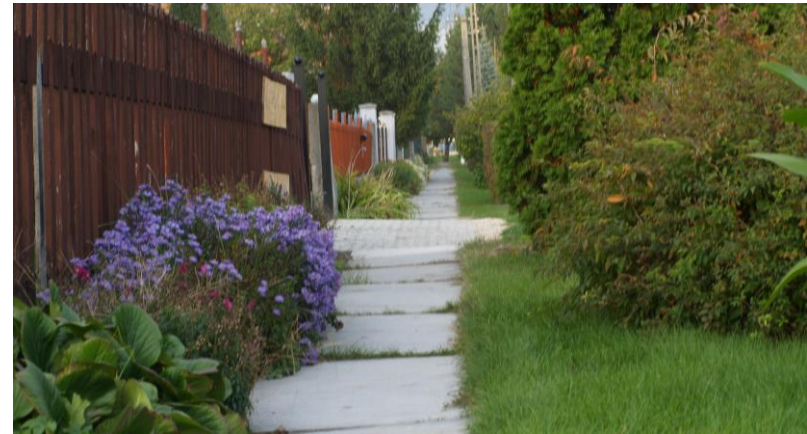
Ezért is ügyeljünk a burkolat, zöldfelület, járda arányaira, a jármű és gyalogos közlekedésre szolgáló burkolatok egy-egy utcában teljes hosszon legyenek egységesek. A burkolatok ne egy-egy ingatlanhoz igazodjanak, az új beépítésű területeken is kerüljük a színes, mintás megoldásokat. A burkolat simuljon a környezetébe, ne vonja el a figyelmet. A kapubeajtók szürke, antracit színű térkőből, betonból készüljenek.



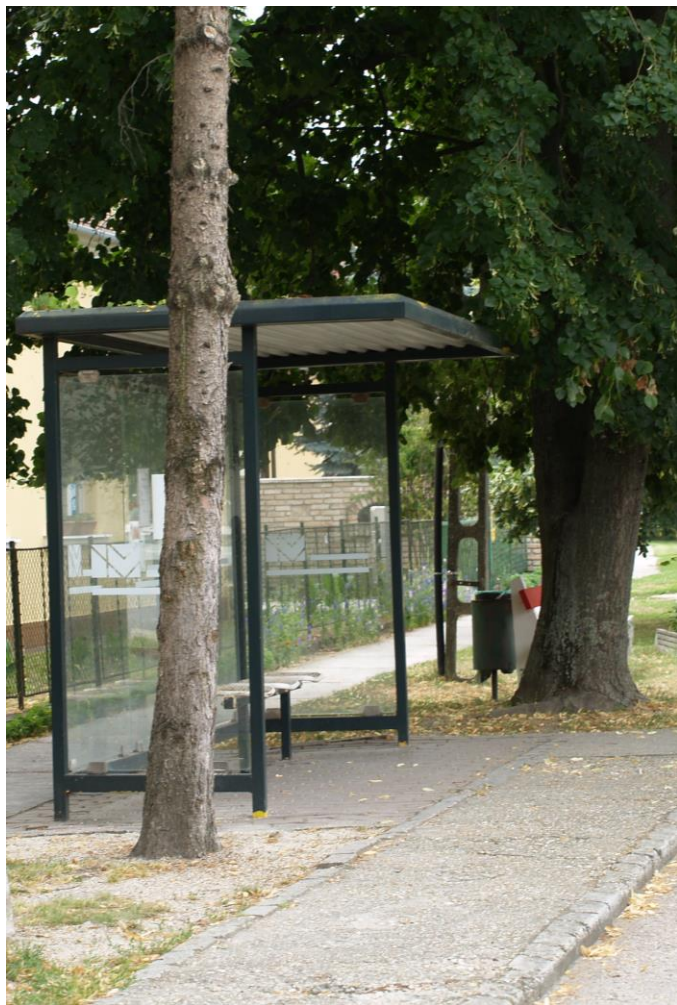


Ne ültessünk örökzöldeket, ezek Magyarországon nem őshonosak, válasszunk a területen őshonos cserjékből, s ültessünk egyévi vagy évelő színes virágokat. Feketeerdőn több helyen is kellemes rózsakerteket találunk.

Ügyeljünk arra, hogy a növények a későbbiekben se lógjanak be a közlekedési úrszelvénybe, ha az utcában a járda csak később valósul meg, annak ne legyen akadálya. Sarok telkek előtt úgy ültessük el a növényeket, hogy azok a biztonságot ne veszélyeztessék, a beláthatóság biztosított legyen.







Az utcabútorokat a környezethez illeszkedően alakítsuk ki. Régi épületek környezetében a hagyományosabb formavilág, új épületek közt a modern formák illeszkednek. Az utcabútorok közti burkolatok legyenek egyszerűek, csak minimálisan mintázottak. kerüljük a sokszínű, tarka köveket.







## TORNÁCOK, ELŐTETŐK, ERKÉLYEK

Feketeerdőn régi tornácos épületet már nemigen találunk. Ezek a tornácok élnek tovább a mai fedett teraszokban. A sátor-, a nyeregtetős épületekhez gyakran csak utólag épültek.

Új épületnél is építhetünk fedett teraszt az épület déli, vagy nyugati oldalán. Ez a fedett terasz a tornáchoz hasonlóan sok funkciót elláthat, a jó tájolású, védett, árnyékos terasz otthonos pihenőhellyé válhat.

Az épületek bejáratának védelmét is tervezzük együtt az épület főtömegével, tetőszerkezetével. Az utólagosan épített más hajlásszögű, csak hasonló anyagú megoldások az épület egységét bontják meg.

Az erkély korlátok lehetnek azonosak a földszintiekkel, vagy akár a kerítés elemeivel is, a harmonikusabb megjelenés érdekében.

## ÁLTALÁNOS AJÁNLÁSOK

Az építészeti útmutató második része általános, minden területen alkalmazható útmutatót tartalmaz, amely az épület tervezésekor, építkezéskor adhat segítséget. Elsősorban a lakóépületekkel kapcsolatos, de egyéb épület tervezése során is hasznos segítség lehet.





## AJTÓK, ABLAKOK

Épületeink hangulatát, stílusát tömegén, léptékén kívül jelentős mértékben meghatározzák az azon elhelyezett nyílászárók is. Régi épületek nyílászáróit újítsuk fel, vagy eredetivel egyezőre cseréljük, hogy az épület egysége megmaradjon. Az értékes régi faablakokat faablakra cseréljük. A vastagabb műanyag szerkezetű ablak beépítésével sokszor az épület egyetlen értéke, szép részlete tűnik el nyomtalanul.







Új épületeken a hosszúkás arányú ablakok általánosak gyakran szabálytalan elrendezésben. Az ablakok záródásának azonos vonala azonban a modern homlokzatokat is rendezetté teszi. Kortárs épületeken már nem jelenik meg az ablakok körül régen szokásos vakolat keretezés.



## HOMLOKZATKÉPZÉSEK

A homlokzatok részletképzéseinél is törekedjünk egyszerűsége. Meglevő épületeken tartsuk meg az eredeti kialakítást. Sátor-, nyeregtetős épületen ne helyezzünk el olyan vakolat díszítést, csíkozást, mintázatot, kváderezést, ami azon sosem volt. Kerüljük a ragasztott kő lábazatokat, világos színeket alkalmazzunk.

Új épületek homlokzatképzéseinél ne historizáljunk, használjunk modern anyagokat szerkezeteket.





Ma épülő modern épületeknél gyakori a fehér, szürke színek alkalmazása. A fehér szín alkalmazásával mozgalmasság tömegalakítású épületek is egységes utcaképet adhatnak. A cégfeliratok, táblák illeszkedjenek az épület stílusához, legyenek minimalista, jól megtervezett logóval, egyszerű betűtípusokkal. Kerüljük a digitális feliratokat, reklámokat.



## SZÍNEK

Homlokzatfelújításkor, új épület építéskor világos színeket használjunk. A kapható lila, kék, élénk zöld színek a kínálat szélesedéséből adódnak, Magyarországon nincs hagyományuk, az utcaképbe nem illeszkednek.

Épületeken a földszínek, a természetben előforduló ásványok, kőzetek színei harmonikusak. A sötét színű homlokzatok, mivel több hőt nyelnek el, jobban felmelegsznek, s ezek a színek előbb ki is fakulnak. Maradjunk a világos, pasztell árnyalatoknál. Bátran használhatjuk a tört fehér színt is.





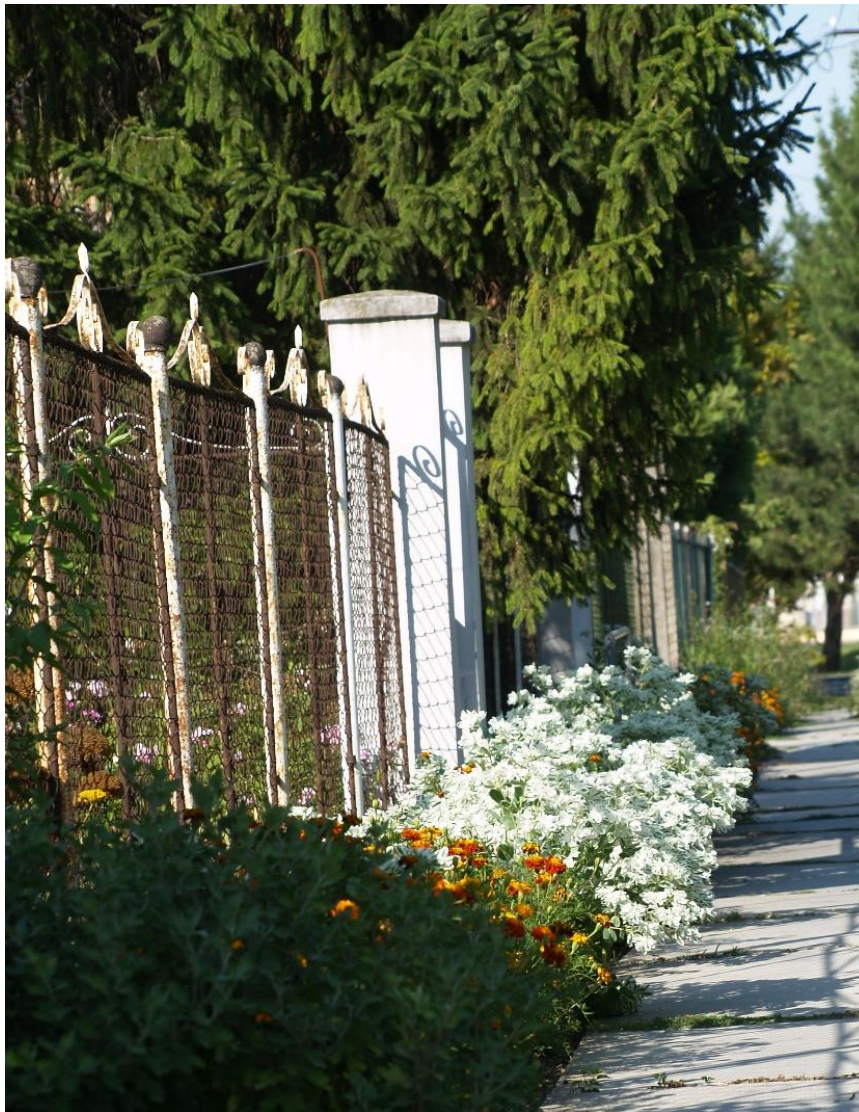
## KERÍTÉSEK

Kerítésünk tervezésekor, építésekor is az egyszerűsége törekedjünk. A kevesebb mindig több. A legegységesebb kerítés minimális anyagféleség és minimális, akár csak egy szín alkalmazásával érhető el. Támogathatók az épülettel harmonizáló, annak anyagait használó megoldások is.

Ne építsünk tömör kerítést, az áttört kerítéssel a kert klímája is kedvezőbb, a szép előkertek a településképet is kedvezően befolyásolják, az utcát otthonossá teszik.



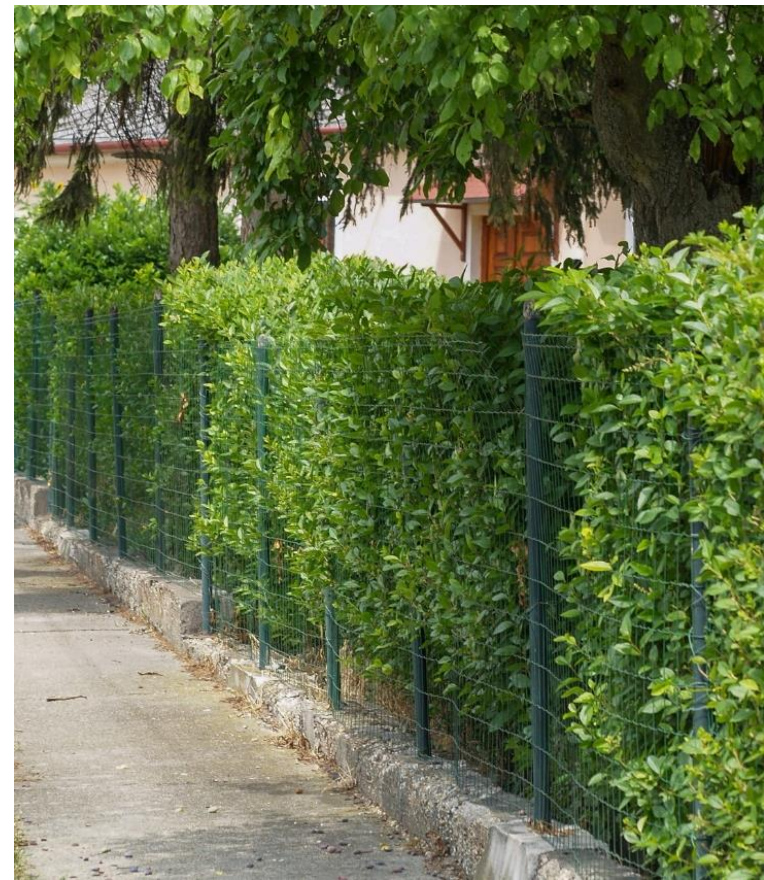




A legegységesebb kerítés fém oszlopos kialakítás mellett érhető el, a fém vagy fa anyagú mezők egységessé teszik a megjelenést. Lábazatos kialakítás esetén a legkedvezőbb, ha a lábazat a teljes magasság egyharmada, vagy egynegyede.

Mindig illeszkedjünk a szomszédos kerítésekhez, az utcában meghatározó megjelenéshez, magassághoz, anyaghoz.

Üdülő, mezőgazdasági területeken ültessünk sövényt, vagy alkalmazzunk egyszerű drótfonatot.





## KERTEK

A települést kondicionáló hatása miatt is fontos kertjeink gondozása, akár haszonkertként, akár díszkertként használjuk. Haszonkertet Feketeerdőn is már egyre kevesebbet látunk, állattartás is már csak néhány helyen folyik.

Az utcai előkertet, szép növényeinket ne rejtjük el, legyünk büszkék azokra. A szép kertekkel településünk szép arculatához is hozzájárulunk. Az intimebb hátsó kert részt magasabb növényekkel elzárhatjuk a kíváncsi tekintetek elől.

A kertet a lehető legkisebb mértékben burkoljuk le, így az eső is jobban elszivárog. Gondozzuk folyamatosan, élvezzük a természet közelségét.





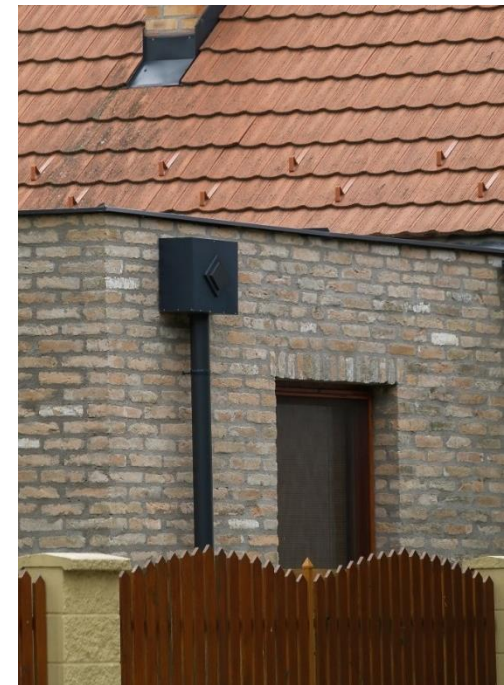






## RÉSZLETEK

Épületeink építése, felújítása során érdemes figyelni a részletekre. Időtálló anyagok, téglák, kő falazatok kialakítása az épületet időtlenné alakítja. A részleteiben is jól megtervezett épület gondos kivitelezés után kevesebb felújítást fog igényelni. A fa részek festése, párkányok, ereszek karbantartása mellett sokáig szemet gyönyöködtető marad épületünk. A fagyálló, látszó téglák felületek az új épületeken is kortalannak tűnnek, időtállóvá válnak. Feketeerdőn ilyen falazatokra sok szép példát találunk.





Régi épületeken még találunk részleteket, melyek a mesterek keze munkáját, igényességét dicsérik. Őrizzük meg ezeket a részleteket, akár úgyis, hogy az épület más részein használjuk fel őket. Az előkerült régi berendezések, eszközök, szerszámok az új épület díszei lehetnek, őrizve a hagyományt biztosítják a folytonosságot. Új épületeknél a korszerű anyaghasználat, újszerű csomópontok kialakítása ad frissességet az épületnek.





## MAI PÉLDÁK

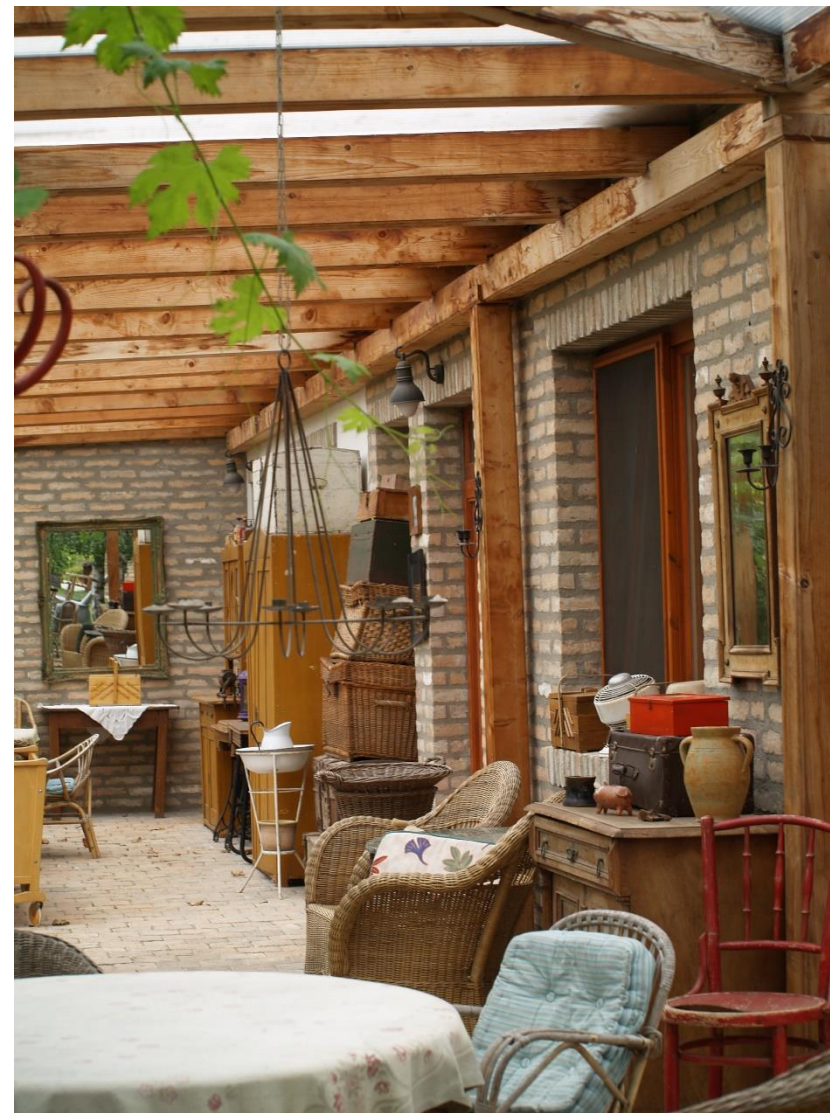
Ez a feketeerdei szálláshely, panzió egy régi parasztház felújításával készült el. Az épület a felújítás, bővítés után is megőrizte eredeti léptékét, megtartották a régi arányokat, a tető hajlásszögét. A felújítás során bontott anyagok kerültek beépítésre, a kiegészítéseknél sok helyen fa tartószerkezetek épültek.







A félig nyitott oldalsó terekben elhelyezett régi bútorok, eszközök, dísz- és használati tárgyak a helyet barátságossá, otthonossá és időtlenné teszik. A természetes kert kellemes pihenőhelyeket rejt.





A hagyományos lépték, az egyszerű tömegalakítás, az egységes méretű ablakok, a természetes színek az utcaképhez jól illeszkedő, visszafogott épületeket eredményeznek.

A hagyományos anyagok használata egyszerű csomópont kialakításokkal a karbantartást is megkönnyíti.





## SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK, REKLÁMOK

Reklámokat központi szabályozások értelmében Feketeerdő területén is csak korlátozottan, az önkormányzat hozzájárulásával lehet elhelyezni. Az önkormányzati hirdetőtáblák csak eseményekről tájékoztatnak.

Az iránymutató, útbaigazító információs táblákat a településen kialakított egységes megjelenésű táblákon lehet csak kihelyezni.

A közmű ellátás berendezéseit, kapcsoló-, mérőszekrényeit a településen egységes típus alkalmazásával rejtetten helyezzük el. Takarjuk el őket növények ültetésével.

Az új beépítésű területeken az elektromos és hírközlési vezetékeket földben kell vezetni.







# IMPRESSZUM

## FEKETEERDŐ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Feketeerdő honlapcíme: [feketeerdo.hu](http://feketeerdo.hu)

Feketeerdő postai címe: 9211 Feketeerdő, Árpád tér 1.

Telefon: 96-671-033

Polgármester: Novák András

polgarmester email címe: [novakandras61@freemail.hu](mailto:novakandras61@freemail.hu)

Főpítész: M. Fábián Edit

főépítész emailcíme: [epitesz12@gmail.com](mailto:epitesz12@gmail.com)

SZERKESZTETTE: M. Fábián Edit

SZÖVEG: M. Fábián Edit

FOTÓ: Mezősi Kristóf, M. Fábián Edit; a képek mindegyike

Feketeerdőn készült.

Készült a Lechner Tudásközpont sablonja és ábrái felhasználásával.

Feketeerdő, 2017. szeptember

### Forrásjegyzék:

Győr-Moson-Sopron Megye kézikönyve, CEBA kiadó, 2004

Székely Imre: A győri Egyházmegye kincsei, Hitvallás, 2014. évi 4. száma

Feketeerdő rendezési terve és alátámasztó munkarészei, Regioplan Kft.

A védett természeti területeket ábrázoló térkép a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság digitális adatbázisának felhasználásával készült.